

ASSOCIACIÓ

BUCHENWALD

Comité International
de Buchenwald-Dora
et Kommandos

PROJETE BUCHENWALD

Grup DEMD Garraf - Penedès

PROGRAMA D'ACTIVITATS 2025-2026

Generalitat
de Catalunya
**Departament
d'Ensenyament**

**memorial
democràtic**

AMICAL DE BUCHENWALD

ASSOCIACIÓ

Projecte Buchenwald Programa curs 2025-2026

INTRODUCCIÓ

El projecte Buchenwald-Grup DEMD Garraf-Penedès es un projecte que impulsa l'Amical de Buchenwald, i es el projecte territorial al Garraf, Penedès i Baix Llobregat, del projecte de GRUPS DEMD del Departament d'Educació i el Memorial Democràtic de la Generalitat de Catalunya .

L'associació recull la seva experiència personal de la deportació, l'exili, el pas pels camps francesos i la dissortada vivència en els camps nazis; però també l'experiència, i la defensa de la II República i els valors per ella encarnats.

D'aquesta experiència i voluntat, en neix la seva missió : treballar per la conservació de la memòria històrica de la deportació republicana, pel reconeixement jurídic de les víctimes i per a la prevenció del feixisme i la defensa dels Drets Humans i la Democràcia .

El projecte Buchenwald recull aquestes premisses: MEMÒRIA, DEPORTACIÓ I PREVENCIÓ DEL FEIXISME, i també inclou el treball sobre la CULTURA DE PAU i els DRETS HUMANS.

Enguany el Projecte posa en marxa el seu 14 curs de treball. Un camí iniciat al 2011, que ha anat evolucionant fins al format actual.

Les sessions de treball tenen el reconeixement i la certificació del Departament d'Educació.

OBJECTIUS del PROJECTE:

- a.-Conservar la memòria històrica de la deportació republicana, l'Exili, i l'Holocaust.
- b.- Prevenir i sensibilitzar contra el feixisme, i
- c.-Defensar i promoure els Drets Humans, la Democràcia i la Pau.

I per a complir aquests objectius , impulsa projectes des del món local, els projectes amb rostre, a partir de les vides de les persones concretes de cada vila o ciutat i de les seves experiències en el relat històric de l'exili i la deportació.

I cerca assolir el suport del municipi determinat, del seu ajuntament i de les entitats cíviques, acadèmiques o de memòria existents, i especialment amb la participació dels centres de secundària.

El projecte es desenvolupa la implicació dels centres educatius i instituts, del seu professorat i del seu alumnat, a partir del treball curricular especialment a 4at d'ESO i 1er de batxillerat. El centre amb el seu alumnat realitza les propostes pedagògiques i s'implica i coordina amb les activitat ciutadanes.

Programa d'activitats 2025-2026

XERRADES I TALLERS ALS CENTRES

Per al curs 25-26, s'han inclòs al PAE (pels centres de Vilanova. La resta ho poden demanar com sempre al correu de l'Amical de Buchenwald).

- Xerrada inicial sobre el projecte Buchenwald : Memòria. Deportació. Cultura de Pau i Drets Humans . Adreçada bàsicament a 4at d'ESO.
- Taller -Cinefòrum "Holocaust, Deportació i Cinema" adreçat bàsicament a 1er de Batx.
- Conferència sobre les deportats de la comarca i la recerca de dades, a càrrec dels historiadors de Vilanova, Ribes, Sitges i Cubelles.

També s'inclou, des de l'any passat la xerrada-taller dins del programa **"Testimonis a l'Aula"** del Memorial Democràtic, sobre la deportació: "Marcel·li Garriga i el Jurament de Buchenwald", que es pot demanar al Memorial a través del formulari al seu web.

<https://memoria.gencat.cat/ca/educacio/testimonis-a-laula/>

XIII CICLE DE CINEMA SOBRE LA DEPORTACIÓ ALS CAMPS NAZIS

El XIII Cicle de cinema, seguirà amb el format de cinefòrum, amb el passi d'un documental i el posterior debat amb la gent implicada amb la temàtica del documental. Com l'any passat, amb tres sessions a dur a terme a la Biblioteca Cardona Torrandell a les 18.00 h. Dimarts 3, 10 i 24 de febrer.

Programa:

DIMARTS 3 de febrer 2026 18.00 h

"RETRATO"

El documental Retrato, codirigit pels cineastes canaris Guillermo Carnero Rosell i Casiano Hernández al 2015, és un homenatge al fotògraf i guerriller Manuel de Cos. 55'

Manuel de Cos, oriünd de Cantàbria, nascut el 1920, condemnat a mort als 18 anys «per guardar ovelles», un gran fotògraf i una gran persona. El seu desig en viatjar a Àustria: visitar una vegada més Mauthausen per recordar públicament el seu pare, mort al camp de concentració. De Cos pensa que es va deixar la vida a l'Escala de la Mort, encara que sempre li quedarà el dubte de si va morir realment allà o al crematori.

<https://www.youtube.com/watch?v=KdDWfEy2dLc>

DIMARTS 10 de febrer de 2026, 18.00 h.

“PEDRO RUIZ, MÉS ENLLÀ DEL VALOR”

Documental de Juanjo Bravo, del 2025, on descriu les vivències del seu avi , Pedro Ruiz que ens conta el que va viure allí. Entre records que no poden oblidar-se, documents i fotografies, descobrim el dolor, la injustícia... i la força silenciosa de la memòria. Una història de resistència, esperança i veritat que perdura. 24’

<https://www.youtube.com/watch?v=GYqgKVoJA4E>

<https://www.youtube.com/watch?v=k3QGNby4TZQ> (TRAILER)

DIMARTS 24 de febrer de 2026, 18.00 h.

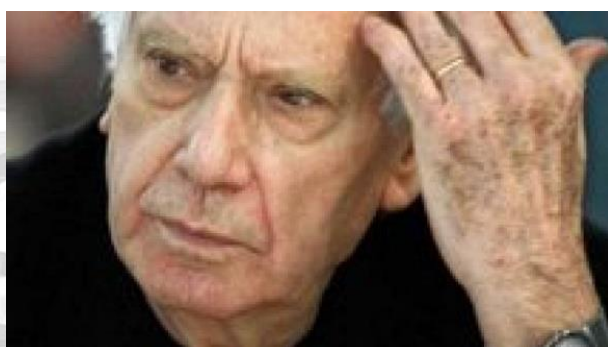
“SEMPRÚN SIN SEMPRÚN”

Documental de RTVE, que ens apropa a la figura de Jorge Semprún, escriptor, guionista, realitzador del documental “Les dues memòries”, ministre, militant

clandestí contra la dictadura i deportat al camp de Buchenwald. Una vida imbricada en els esdeveniments del s.XX que el van anar configurant. El documental estableix un diàleg entre un Jorge gran i un de jove. Semprún sense Semprún és un viatge, no lineal, a la vida d'un home encobert en un personatge, amb una vida de novel·la i un passat molt més clandestí i misteriós de l'imaginable. És un documental que parla del valor de l'amistat, de l'autocrítica, de la cerca de coherència a la vida. 61'

<https://www.rtve.es/television/20150327/semprun-sin-semprun/824660.shtml>

I CICLE DE CINEMA SOBRE LA DEPORTACIÓ ALS CAMPS NAZIS a CUBELLES

A la Biblioteca Mn. Joan Avinyó de Cubelles 18.30 h.

PROGRAMA:

Dijous 16 d'octubre :

Diferents : conèixer el passat, per a entendre el present per assolir el futur
Documental que denuncia tot el que van patir les persones amb discapacitat intel·lectual durant el nazisme alemany i la dictadura franquista a l'Estat espanyol i promou una societat inclusiva i igualitària

Un documental del Grup Caliu, de l'any 2020. direcció, producció i guió Laura González, Markos Moya, Rubèn Sánchez. Durada de 47'

Dijous 23 d'octubre:
Semprún sin Semprún

Documental que ens apropa a la figura de Jorge Semprún, escriptor, guionista, realitzador del documental "Les dues memòries", ministre, militant clandestí contra la dictadura i deportat al camp de Buchenwald. Una vida imbricada en els esdeveniments del s.XX que el van anar configurant. El documental estableix un diàleg entre un Jorge gran i un de jove. Semprún sense Semprún és un viatge, no lineal, a la vida d'un home encobert en un personatge, amb una vida de novel·la i un passat molt més clandestí i misteriós de l'imaginable. És un documental que parla del valor de l'amistat, de l'autocrítica, de la cerca de coherència a la vida. Documental de RTVE , 61'

Dijous 30 d'octubre:
La guerra de los médicos

Un documental de Elsa Kvamme que descriu el retorn a Buchenwald del seu pare Elling Kvamme, metge noruec que junt amb altres no van voler ser còmplices dels experiments nazis i van ser deportats al camp. Documental del 2011. Durada: 54'

XII PREMI DE FOTOGRAFIA

Es torna a convocar el Premi de Fotografia Marcel·lí Garriga "Els camps de concentració la mirada del jovent" que enguany arribarà a la XII edició.

Aquest premi vol posar en valor la mirada que l'alumnat te i fa sobre els camps i altres espais de memòria en els seus viatges i sortides, i premiar les millors imatges acompanyades del text que reflecteixi els seus pensaments, sensacions o sentiments.

Les Bases es poden consultar a:

<https://projectebuchenwald.blogspot.com/p/xii-premi-marcelli-garriga-de.html>

El premi està adreçat a l'alumnat de secundària d'arreu.

I els treballs es podran presentar fins al 30 d'abril.

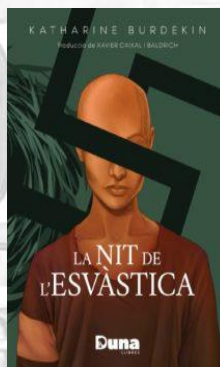
PRESENTACIÓ DE LLIBRES

Enguany, amplièm l'activitat de presentació de llibres a la biblioteca municipal de Cubelles, complementant així la tradicional presentació a Vilanova dins dels actes commemoratius del Dia Internacional de l'Holocaust.

Biblioteca Cardona Torrandell de Vilanova i la Geltrú.
29 de gener de 2026 18 h.

"Viure la Força" , de Xavier Artigas

Un recorregut pels camins de la filosofa francesa Simone Weil, i el seu pas per la guerra civil espanyola i la seva estada al Garraf.

Biblioteca Joan Avinyó de Cubelles
28 de gener de 2026, 18.30 h.

"La nit de l' Esvàstica" de Katherine Burdekin

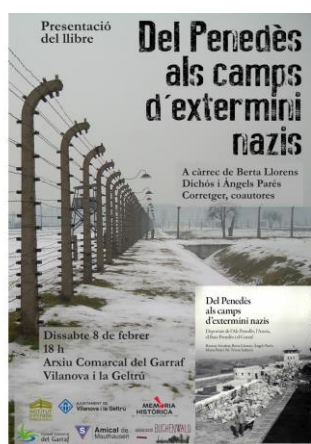
<https://www.raigverdeditorial.cat/catalog/la-nit-de-lesvastica/>

Katharine Burdekin va escriure aquesta distòpia antiimperialista i antifeixista el 1937 anticipant-se a una Segona Guerra Mundial. És un text fonamental per a la ficció especulativa i una denúncia desacomplexada del vincle indissociable entre el masclisme i l'extrema dreta. Així mateix, va avançar-se a autors com George Orwell o Margaret Atwood i alerta sobre els perills de la destrucció de la memòria històrica, del control social i de la segregació o de les conseqüències del feixisme i l'autoritarisme.

EXPOSICIÓ

Enguany l'exposició , en col·laboració amb l'Institut d'Estudis Penedesencs , serà l'exposició basada en la recent publicació i estudi de l'IEP sobre "Els deportats i deportades del Penedès" .

Inicialment l'exposició es podrà visitar al Centre Cívic de Sant Joan del 23 de febrer al 6 de març de 2026, i està previst que després vagi pels altres municipis.

DIA INTERNACIONAL DE L'HOLOCAUST

Com cada any, un acte central del Projecte és la Commemoració del Dia Internacional de l'Holocaust. Aquest any el Dia Internacional, el 27 de gener coincideix en dilluns. L'acte al Garraf tindrà lloc a Vilanova i la Geltrú, a la plaça de la Peixateria el dissabte 24 a partir de les 19 h. .

Enguany el lema de la commemoració 2026 és : Bridging Generations: Theme for 2026 "unint generacions"

<https://hmd.org.uk/what-is-holocaust-memorial-day/hmd-theme-2026/>

Aquest any doncs treballarem per poder reunir a l'acte, especialment a les lectures, als joves i a les persones grans. Col·laborant amb el grup de Dones amb memòria i convidant els avis i avies dels lectors que vulguin acompanyar-los.

També participaran els joves actors i actrius de l'escola de teatre "A porta oberta" perquè com els darrers anys assumeixin la presentació i també la performance teatral . Els hi hem proposat representar l'escrit (poema) ampliat del pastor Martin Niemüller (atribuït equivocadament a Bertolt Brecht).

Aquestes paraules del pastor Martin Niemüller ens fan pensar i posen en evidència que davant el feixisme i la injustícia només preval la unitat. Com va dir Federica Montseny, ara no som comunistes, socialistes o anarquistes ara som tots antifeixistes.

La part musical anirà a càrrec dels joves música l'Escola- Conservatori de Musica Mestre Montserrat , mentre el cant final, treballarem amb els centres perquè es triï una cançó, i cada centre la pugui assajar i després tots els joves que participin a l'acte la puguin cantar....o bé que hi hagi un centre amfitrió (que podria ser rotatori cada any) que fos l'encarregat de portar la veu cantant.

Un acte d'aquesta transcendència, importància i rigurositat, estarà coordinat amb l'ajuntament per la disposició de les infraestructures i el protocol , amb la resta d'ajuntaments de la comarca i amb les entitats i associacions que vulguin participar.

5 DE MAIG. DIA EN MEMORIA DE LES VÍCTIMES DEL NAZISME D'ESPANYA

L'altra data significativa dins del calendari memorialista del projecte Buchenwald , és la data del 5 de maig. Dia decretat al 2019 pel govern de l'Estat, en record i memòria dels deportats espanyols i de totes les víctimes del nazisme d'Espanya .

A voltant d'aquesta data els Ins i centres educatius, executaran el seu compromís d'apadrinament de les stolpersteine amb petites accions de record dels deportats i de neteja i manteniment de les llambordes.

Igualment, ajuntaments i entitats faran actes de memòria al peu dels seus monuments o llambordes per honorar i recordar als deportats o deportades locals.

Enguany treballarem perquè junt amb l'alumnat, les accions al voltant de les stolpersteine comptin amb el suport de la FAV (Federació d'Associacions Veïnals de Vilanova i de les AAVV respectives de cada barri on s'ubiquen les llambordes i l'acompanyament musical dels alumnes de Escola de Música Freqüències, seguint el model que els darrers anys s'ha fet al barri de mar de Vilanova.

Demanem als ajuntaments del Garraf i el Penedès que coordinin amb els centres educatius aquesta activitat i gestionin institucionalment l'apadrinament de les llambordes de cada barri i ciutat, amb actes institucionals de compromís de l'apadrinament.

STOLPERSTEINE

Durant aquest curs esperem que ja es col·loquin les llambordes Stolpersteine als diferents municipis dels centres integrants d'aquest grup DEMD que ho tenen pendent.

L'Ajuntament de Sitges i el Memorial Democràtic han col·locat ja les seves 11 llambordes el dissabte 4 d'octubre, amb un treball previ a varis centres educatius.

Gavà te previst que es col·loquin al desembre, mentre Cubelles col·locarà la 3ª llamborda que faltava en memòria de Roman Busquets Gelabert, al gener.

Sant Pere de Ribes i Sant Martí Sarroca , estan encara en llista d'espera.

BOSC DE LA MEMORIA DE LA DEPORTACIÓ

El Pla d'acció 25-26, contempla també la continuïtat del treball per a seguir construint el Bosc de la Memòria de la deportació, amb les tasques de manteniment, neteja de l'espai, replantació dels exemplars que faci falta, rec, etc. En diferents dates durant tot l'any.

Les tasques son:

Manteniment de l'espai , rec i neteja

Manteniment del mur de pedra seca al lateral de la Rambla Sant Jordi.

Finalització de la senyalització individual a cada arbre de memòria dels deportats de la comarca. Aquesta senyalització , per mitjà d'un QR adreça a la informació sobre els deportats del Garraf i Penedès a l'espai web "Tots els Noms" de l'IEP i a l'espai de memòria història del web de l'Ajuntament de Vilanova .

Recordem que aquest és un projecte comarcal, que l'Amical impulsa amb la col·laboració d'ARBA Litoral, Garraf Coopera, l'AAVV del Tacó i l'Ajuntament de Vilanova, i que vol ser un monument viu de memòria i ambiental, amb la plantació de 35 arbres en memòria dels 35 deportats de la comarca als camps nazis.

Aquest curs s'hauria d'iniciar la plantació de més espècies a tot l'espai del bosc de la memòria per a constituir un veritable espai verd de la ciutat, i plantegem iniciar camps de treball o APS amb els centres educatius propers (INS Joaquim Mir, i Escola Ginesta) i l'AAVV del Tacó.

VIATGES I SORTIDES.

Com cada any el pla d'acció 25-26 del Projecte Buchenwald recull i inclou les sortides i viatges als camps, ruta de l'Exili i espais de la Batalla de l'Ebre que programen i organitzen els centres educatius.

Ateses les dificultats econòmiques d'aquests viatges treballem amb els diferents ajuntament per a millorar en alguns casos i per instaurar en altres les subvencions i els ajuts per a facilitar l'accés de l'alumnat a aquestes importants sortides.

Des del Projecte Buchenwald i el Grup DEMD Garraf Penedès estem en contacte amb la Diputació de Barcelona per a vehicular els ajuts que enguany promourà la Diputació per a facilitar aquests visites de l'alumnat.

L'Amical de Buchenwald organitza també un viatge col·lectiu amb joves estudiants d'arreu del país, persones i entitats interessades a l'abril (del 9 al 13) a Buchenwald i Weimar, per a participar a les cerimònies internacionals de l'alliberament del camp, visitar el camp i també la ciutat de Weimar.

81 ANIVERSARI DEL'ALLIBERAMENT DELS CAMPS

Aquest any 2026, es compliran 81 anys de l'alliberament dels camps nazis. A més dels actes i el viatge a Buchenwald, també es preveuen accions als voltants dels altres camps. En camps i dates significatives com el 27 de gener, l'alliberament d'Auschwitz, convertit per la ONU en el Dia Internacional de l'Holocaust, o els camps de Mauthausen i Ravensbrück, entre altres.

El Grup DEMD Garraf Penedès també és farà ressò d'aquest esdeveniment, amb els diferents treballs a les aules i el desenvolupament d'activitats relacionades.

II TROBADA JUVENIL DE MEMORIA

Després de l'experiència del darrer curs, enguany proposem la realització d'una segona trobada juvenil de memòria . Una trobada de joves, de l'alumnat dels centres dels grups DEMD , amb la finalitat primordial d'esdevenir un espai on el principal (i quasi únic) protagonisme el tingui l'alumnat amb un triple objectiu:

- Intercanviar experiències (projectes de centre, viatges, creacions audiovisuals, etc etc)
- Ser un espai de reflexió i debat sobre el paper dels joves en la defensa de la memòria de l'Holocaust i la deportació.
- Ser un marc de proposició i posicionament del jovent sobre la situació actual , dels conflictes al món.

L'objectiu es tenir una nova trobada cap al final de curs, en un període (abril? Maig?) que no estigui carregat d'exàmens o treballs.

Una jornada matinal en un centre del país o en espai adient municipal.

I amb una agenda que contempli tres parts (d'acord amb els 3 objectius marcats).

Això vol dir dividir la trobada en quatre apartats:

- 1.-intervencions curtes dels centres per explicar els seus projectes.
- 2.-Treball en grups per a reflexionar sobre el paper del joves en la defensa de la memòria i per a reflexionar sobre la situació actual al món i proposar accions del jovent.
- 3.-Plenari per fer el relat dels treballs dels grups, i treure les conclusions i el posicionament final dels joves i de la trobada.

La organització de la TROBADA anirà a càrrec d'un grup DEMD territorial amb el suport del CRP del territori i del Departament d'Educació i el Memorial Democràtic, i aquest curs proposem ampliar la trobada a la resta de grups DEMD del país.

LES DONES DE BUCHENWALD

Aquest curs proposem treballar sobre la presencia de les dones a Buchenwald.

Konzentrationslager Buchenwald Buchenwald Concentration Camp 1937-1945
400.000 m² Häftlingslager 400,000 m² inmates' camp
3.500 m elektrischer Stacheldrahtzaun 3,500 m of electric barbed wire
139 Außenlager 139 subcamps
277.800 Häftlinge 277,800 inmates
30.000 Minderjährige 30,000 minors
28.230 Frauen 28,230 women
249.570 Männer 249,570 men
aus über 50 Ländern from more than 50 countries
56.000 Tote 56,000 dead
1.944 Männer, Frauen und Kinder mit Todestransporten nach Auschwitz 1,944 men, women and children sent to Auschwitz on death transports
Februar 1938: 2.728 Häftlinge February 1938: 2,728 inmates
Februar 1945: 112.050 Häftlinge February 1945: 112,050 inmates
Alter der Häftlinge: 2 bis 86 Jahre Inmate age range: 2 to 86 years

Malgrat el Camp de Buchenwald, un dels camps més grans que el regim nazi va construir dins d'Alemanya, i per on van passar més de 277.000 persones deportades ha estat considerat com un camp d'homes , cal saber que prop de de 30.000 dones (entre 15 i 30 anys) van ser enviades a Buchenwald,

provinents d'altres camps. Bàsicament però enviades als més d'un centenar de subcamps (instal·lacions vinculades i dependents administrativament de Buchenwald) .

Entre totes aquestes dones , també un petit grup de dones republicanes fan cap al complex concentracionari de Buchenwald, i se sumen així als 643 homes deportats a Buchenwald i Dora.

Les dones republicanes, provenen pràcticament totes del Camp de Ravensbrück i son enviades principalment als subcamps de TORGAU, ABTERODA, LEIPZIG- MARKKEEBERG, I HASAG-Schönefeld- LEIPZIG.

Més informació:

WEB DEL PROJECTE BUCHENWALD – GRUP DEMD GARRAF PENEDÉS

www.projectebuchenwald.blogspot.com

WEB DE L'AMICAL DE BUCHENWALD

www.amical-buchenwald.org

WEB GRUPS DEMD

<https://projectes.xtec.cat/memoriaeducacio/el-projecte/xarxa-grups-demd/>

XARXES SOCIALS

@abuchenwald

Amical de Buchenwald

@CIBDEspaña

Comité Internacional de Buchenwald i Dora

@amicalbuchenwald

@DeBuchenwald

Grup DEMD Garraf Penedès setembre 2025